

АСНОВА ПАЛІТЫЧНАГА КУРСУ — ЗАЎСЁДЫ ЧАЛАВЕК І СПРАВДЛІВАЕ СТАЎЛЕННЕ ДА ЯГО

3 выступлення Старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Н. І. КАЧАНАВАЙ на закрыцці дзясятай сесіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь сёмага склікання

Час паказаў, што ўсена-родна прынятае рашэнне аб падтрымцы абноўленага Асноўнага Закона — абсалютна правільнае. Ва ўмовах знешнепалітычнай турбулентнасці, якая не спадае, барацьбы сусветных гульцоў за рэсурсы і ўплыў **унікальная беларуская мадэль развіцця** пераканаўча даказала сваю эфектыўнасць.

Насуперак знешняму ціску і беспрэцэдэнтным санкцыям **Беларусь не адмовілася ад ніводнага са сваіх паступатаў**. Наша краіна ўпэўнена ідзе сваім суверэнным шляхам, падаючы многім прыклад міралюбівай, сапраўды дэмакратычнай, сацыяльнай, прававой дзяржавы. Гэта самае галоўнае — людзі вераць у Беларусь і звязваюць з ёй свой лёс, лёс сваіх дзяцей і ўнукаў.

Безумоўна, шмат у чым — дзякуючы нашаму нацыянальнаму лідару, Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь, шанюнаму Аляксандру Рыгоравічу Лукашэнку. Пад мудрым кіраўніцтвам кіраўніка дзяржавы наша краіна набірае ўсё большую палітычную вагу на міжнароднай арэне, нязменна выступаючы **донарам стабільнасці і бяспекі ў Еўропе, ініцыятарам міжнародных аб'яднальных праектаў**.

Звяртаючыся да дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў і членаў Савета Рэспублікі, кіраўнік дзяржавы дакладна вызначыў нашу **галоўную мэту: «Парламент павінен стаць цэнтрам прагрэсіўнай заканатворчасці, а для рэалізацыі гэтай мэты неабходна кіравацца двума прынцыпамі»**.

Першае — прынятыя **праўкі і законы перш за ўсё павінны адлюстроўваць рэальныя патрэбы нашых грамадзян**.

Другое — наступствы любых змяненняў у заканадаўстве павінны быць **прааналізаваныя і пралічаныя на некалькі гадоў наперад, каб людзі разумеі, куды мы ідзем і чаго хочам**».

Менавіта таму работа Савета Рэспублікі ажыццяўляецца пад дэвізам: **«Няма пытанняў не нашых — усё, што хвалюе людзей, — гэта адказнасць парламентарыяў»**.

Як мудра навучае кіраўнік дзяржавы: **«Законы, а таксама дзейнасць і асабісты прыклад людзей, якія сёння з'яўляюцца лідарамі меркаванняў, — прадстаўнікоў улады, навуковай і творчай інтэлігенцыі — павінны працаваць на вырашэнне ўсіх жыццёва важных пытанняў»**.

Арыенцірам у рабоце з насельніцтвам дзеючага парламента вызначаны **паступовы пераход ад патэрналісцкай мадэлі да падтрымлівальнай**, калі дзяр-

жава не проста бярэ на сябе вырашэнне ўсіх праблем чалавека, а стварае такія ўмовы, каб чалавек самастойна мог іх вырашаць. Пры гэтым дапамога сацыяльна неабароненым катэгорыям ёсць і будзе адным з вектараў нашай палітыкі, а Беларусь нязменна застаецца сацыяльнай дзяржавай.

Члены Савета Рэспублікі, па сутнасці, штодзень удзельнічаюць у вырашэнні хвалюючых грамадзян пытанняў. Сёлета разгледжана каля 3 тысяч зваротаў, праведзена 63 прамыя тэлефонныя лініі, 243 асабістыя прыёмы, 447 сустрэч з працоўнымі калектывамі і па месцы жыхарства.

Кожны жыхар, не выходзячы за межы свайго рэгіёна, меў магчымасць звярнуцца непасрэдна да прадстаўніка вышэйшага заканадаўчага органа, а за адзін дзень прыёму да членаў Савета Рэспублікі паступала больш зваротаў, чым за цэлы год у асобных райвыканкамах.

Эфектыўнасць такой формы работы абумоўлена тым, што па выніках адзіных дзён прыёмаў праводзяцца пашыраныя пасяджэнні Прэзідэнта Савета Рэспублікі з удзелам актыву і дэпутацкага корпуса, дзе разглядаюцца характэрныя для рэгіёна і ў цэлым краіны праблемы і выпрацоўваюцца аптымальныя шляхі іх вырашэння.

Не менш важным з'яўляецца выкарыстанне механізмаў прамой камунікацыі з насельніцтвам, узаемадзеянне ў зручным для грамадзян фармаце. Перш за ўсё гэта правядзенне прамых тэлефонных ліній.

Пра іх значнасць, актуальнасць і запатрабаванасць сярод насельніцтва сведчаць лічбы. Так, напрыклад, падчас нядаўняй прамой тэлефоннай лініі было зафіксавана, паводле звестак Белтэлекама, 125 тыс. спроб дзвонаў. Як бачым, у людзей ёсць вялікі запат на дыялог з уладай і яму трэба адпавядаць.

Больш за тое, гэтая форма работы з насельніцтвам набыла ў Савеце Рэспублікі новую агранку і атрымала высокую ацэнку грамадзян. Маецца на ўвазе новы фармат узаемадзеяння кіраўніцтва Савета Рэспублікі з насельніцтвам — **«званок ад спікера»**. У яго рамках рэгулярна вядзецца прамы дыялог з людзьмі, аператыўна вырашаюцца іх праблемы. Такі падыход дэманструе даступнасць улады, садзейнічае павышэнню аўтарытэту і даверу да яе.

Спектр зваротаў, якія паступаюць у Савет Рэспублікі, за перыяд, які разглядаецца, кардынальных

змен не зведаў. Пераважна большасць (60 працэнтаў) пытанняў датычылася кампетэнцыі работы мясцовых органаў улады (ЖКГ, землеўпарадкаванне, будаўніцтва жылля, ахова здароўя і іншыя). Разам з тым грамадзян хвалювалі і перспектывы далейшага развіцця іх рэгіёнаў, краіны ў цэлым, не асабістыя пытанні, а развіццё краіны.

Эфектыўнымі і запатрабаванымі формамі работы з насельніцтвам з'яўляюцца **сустрэчы з працоўнымі калектывамі, удзел у рабоце інфармацыйных груп, дыялогавых і дыскусійных пляцоўках**. Часта менавіта на такіх сустрэчах нам паступаюць ініцыятывы, якія становяцца прадметам абмеркавання пры падрыхтоўцы праектаў нарматывных прававых актаў.

Асабліва ўвага Саветам Рэспублікі ўдзяляецца **ўзаемадзеянню з моладзю**. Праводзяцца сустрэчы з навучэнцамі школ, гімназій і каледжаў, у ходзе якіх акцэнтуюцца ўвага на пытаннях грамадзянска-патрыятычнага выхавання, захавання гістарычнай памяці і рэалізацыі дзяржаўнай маладзёжнай палітыкі.

Павышэнню статусу сям'і ў беларускім грамадстве будзе прысвечана асобнае маштабнае мерапрыемства Савета Рэспублікі, якое мы запланавалі на канец жніўня.

У ліку прыярытэтных задач, якія стаяць у тым ліку і перад намі, — фарміраванне эфектыўнай рэгіянальнай палітыкі і ўзмацненне ролі органаў мясцовага кіравання, самакіравання ў забеспячэнні сацыяльна-эканамічнага развіцця рэгіёнаў. Гэта адзін з ключавых напрамкаў, вызначаных VI Усебеларускім народным сходам.

Сапраўды, многія пытанні, якія разглядаюцца падчас сесіі, знаходзяцца **на стыку эканомікі, сацыяльнай сферы і рэгіянальнай палітыкі**. Неабходна знайсці правільны баланс, які забяспечвае справядлівасць, чаго настойліва патрабуе ад нас кіраўнік дзяржавы: **«У справядлівасці сутнасць нашай палітыкі, і адступлення ад гэтага прынцыпу быць не можа»**.

Новай формай супрацоўніцтва стала **запрашэнне службовых асоб з рэгіёнаў** на пасяджэнні сесій, экспертных саветаў і іншых мерапрыемстваў, якія мы арганізоўваем.

Гэты фармат дазваляе мясцовым органам кіравання і самакіравання не толькі знаёміцца з заканадаўчай практыкай нашай палаты, але і ўдзельнічаць у гэтай рабоце і дзяліцца назапашаным вопытам. У сваю чаргу Савет Рэспублікі атрымлівае прапановы з месцаў, якія ўлічваюцца пры падрыхтоўцы законапраектаў. Сёння мы павінны **аператыўна і рашуча рэагаваць на рэзанансныя праблемы, якія ўзнікаюць у рэгіёнах**.

Складанасць цяперашняга перыяду перш за ўсё ў зацягнутым крызісе міжнародных адносін, якія характарызуюцца высокай турбулентнасцю, **вялікай**

напружанасцю і канфліктнасцю.

Відавочна, што простых рашэнняў няма і не будзе. Усе яны шмат у чым залежаць ад узроўню дыпламатычных узаемаадносін з нашымі стратэгічнымі партнёрамі, ад колькасці і якасці дзелавых кантактаў па ўсім свеце.

Наш Прэзідэнт неаднаразова падкрэслівае, наколькі важна развіваць супрацоўніцтва з усімі, хто па-добраму ставіцца да нашай краіны і нашага народа.

Расійская Федэрацыя — наш стратэгічны партнёр у эканамічнай, палітычнай і ваеннай сферах. Беларуская-расійскае добрасуседства правэрана часам. Паступальна развіваецца супрацоўніцтва з рэгіёнамі Расіі.

Усе мы застаёмся пад вялікім уражаннем ад нядаўняга **Х, юбілейнага, Форуму рэгіёнаў Расіі і Беларусі** ў выдатным горадзе Уфе Рэспублікі Башкартастан. Як вы ведаеце, абноўлены абсалютныя рэкорды форуму: падпісана каля **100 пагадненняў** аб супрацоўніцтве, заключана кантрактаў на суму **каля 110 млрд** расійскіх рублёў. Умацоўваецца супрацоўніцтва **з парламентамі краін СНД**.

Многія краіны і народы рэальна ацэньваюць тое, што адбываецца ў свеце, і гатовы развіваць узаемавыгадныя адносіны з Беларуссю. У поўнай меры неабходна задзейнічаць патэнцыял парламенцкай дыпламатыі ў наладжванні дыялогу з усімі **дзяржавамі Паўднёва-Усходняй Азіі, Блізкага Усходу**.

Неад'емнай часткай нашай работы на ўсіх міжнародных пляцоўках з'яўляецца актыўнае прасоўванне пазіцыі аб недапушчальнасці ўмяшання ва ўнутраныя справы дзяржаў. Агучаная мною ініцыятыва аб стварэнні спецыяльнай **міжнароднай інстанцыі па абароне нацыянальных выбараў** з натхненнем была ўспрынята ў медыяполі і экспертнай супольнасці. Гэта яшчэ раз пацвярджае салідарнасць многіх краін у сваім імкненні да самастойнага развіцця.

Пазіцыя Беларусі нязменная: канфрантацыя — не наш шлях. Наша краіна гатовая да супрацоўніцтва на прынцыпах канструктыўнага, раўнапраўнага і ўзаемапаважлівага дыялогу.

Мы працягнем узаемадзейнічаць з усімі, настойліва прасоўваючы міралюбівыя і аб'яднальныя знешнепалітычныя ініцыятывы нашага Прэзідэнта, глыбокапаважанага Аляксандра Рыгоравіча Лукашэнка.

Самае галоўнае дасягненне беларускай дзяржавы ў такія рэкордна кароткія па гістарычных мерках тэрміны — гэта тое, што захаваны і прымножаны найлепшыя традыцыі папярэдніх пакаленняў. На працягу больш як чвэрці стагоддзя наша краіна дэманструе прыхільнасць нацыянальным інтарэсам і галоўным мэтам дзяржаўнага развіцця, а ў аснове палітычнага курсу — заўсёды чалавек і справядлівае стаўленне да яго.

ЗАБЯСПЕЧЫЦЬ СУВЕРЭНІТЭТ, МІРНУЮ СТВАРАЛЬНУЮ ПРАЦУ І САЦЫЯЛЬНУЮ СПРАВДЛІВАСЦЬ

3 выступлення Старшыні Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь У. П. АНДРЭЙЧАНКІ на закрыцці дзявятай сесіі Палаты прадстаўнікоў сёмага склікання

З улікам абноўленай Канстытуцыі сесійны перыяд доўжыўся больш за дзевяць месяцаў. Гэта дазволіла дэпутацкаму корпусу аператыўна вырашаць пытанні, якія закранаюць інтарэсы кожнага беларуса, — ад канстытуцыйнай рэформы да наспелых навацый у сферах адукацыі і медыцыны. Намі прынята больш як сто новых і перапрацаваных заканадаўчых актаў.

Якія 6 законапраекты ні абмяркоўваліся ў Авальнай зале, яны заўсёды разглядаліся з пункту гледжання забеспячэння суверэнітэту, мірнай стваральнай працы і сацыяльнай справядлівасці — дэмакратычных каштоўнасцяў, якія, паводле слоў Прэзідэнта, складаюць аснову нашай нацыянальнай ідэі.

Праведзена сапраўды вялікая, карпатлівая работа. У ёй узялі ўдзел усе структуры ўлады і грамадзянскай супольнасці. Прынцыпова важна, што ў парламенцкай практыцы глыбока ўкаранілася традыцыя народнай заканатворчасці. Значныя для будучыні краіны дакументы абмеркаваны на дыялогавых пляцоўках, вызначных семінарах-нарадах, у працоўных калектывах.

Галоўным вынікам сесіі стала прывядзенне заканадаўства ў адпаведнасць з абноўленай Канстытуцыяй. Асноўныя задачы выкананы. На ўзроўні закона ўрэгуляваны пытанні дзейнасці Усебеларускага народнага сходу. Скарэктраваны паўнамоцтвы ключавых дзяржаўных органаў. Створаны новая архітэктура палітычнай сістэмы і неабходныя ўмовы для правядзення выбараў, якія павінны адбыцца.

Разам з тым работу над законамі, запланаванымі да прыняцця ў развіццё палажэнняў Канстытуцыі (а іх засталася каля дзясці), трэба завяршаць у найбліжэйшы час. Такую задачу парламентарыям паставіў кіраўнік дзяржавы.

Асабліва ўвага на сесіі была аддадзена забеспячэнню нацыянальнай бяспекі ва ўсіх яе аспектах — палітычным, абаронным, эканамічным, сацыяльным.

Самую жорсткую пазіцыю дэпутаты занялі ў пытаннях адстойвання гістарычнай праўды, захавання пераемнасці пакаленняў, нацыянальнай ідэнтычнасці і традыцыйных духоўна-маральных каштоўнасцяў.

Аднак бяспека — гэта перш за ўсё эканоміка, гібкая, устойлівая, самадастатковая. У сувязі з гэтым парламентарыямі прыняты меры па забеспячэнні збалансаванасці і дынамічнага развіцця нацыянальнай эканомікі, мінімізацыі ўплыву санкцый на паўсядзённае жыццё нашых грамадзян. Асаблівы акцэнт зроблены на падтрымцы нацыянальнага бізнесу і абароне працоўных калектываў.

Але і тут у нас яшчэ застаецца шэраг сур'ёзных пазіцый — абнаўленне Грамадзянскага кодэкса, карэкціроўка законаў па пытаннях прадпрыемства, дзяржаўных закупаў. Трэба максімальна актывізаваць работу па іх прыняцці. У роўнай ступені гэта адносіцца і да падрыхтоўкі пакета бюджэтна-падатковых дакументаў на 2024 год.

У цэлым далейшая заканатворчая дзейнасць павінна будавацца ў адпаведнасці з Канцэпцыяй прававой палітыкі, зацверджанай кіраўніком дзяржавы 28 чэрвеня гэтага года. Заканадаўства павінна аператыўна рэагаваць на існуючую сітуацыю і папярэджаць магчымыя выклікі і пагрозы.

У такім жа ключы неабходна падыходзіць і да ажыццяўлення праграм міжпарламенцкай дзейнасці. Наша асноўная задача — садзейнічаць рэалізацыі міралюбівага знешнепалітычнага курсу краіны, прасоўванню мірнага, аб'яднальнага парадку. Імідж Беларусі як надзейнага і адказнага партнёра павінен пастаянна пацвярджацца канкрэтнымі справамі і прыносіць у канчатковым выніку эканамічную аддачу.

Мірныя ініцыятывы беларускай дзяржавы знаходзяць пазітыўны водгук. Усё больш дзяржаў дэманструюць гатоўнасць удзельнічаць у стварэнні светапарадку, заснаванага на павазе суверэнітэту, культурна-гістарычнай разнастайнасці, даверы і эфектыўным эканамічным супрацоўніцтве. Не выклікае сумнення, што мадэль свету, заснаванага на заходніх правілах, дзе ключавым з'яўляецца прынцып уласнай перавагі, павінна трансфармавацца ў свет роўных магчымасцяў і ўзаемнай павягі. Але пабудова такі свет можна толькі пры ўліку інтарэсаў усіх бакоў. Гэтую ідэю нам трэба настойліва прасоўваць на ўсіх узроўнях і ва ўсіх фармацях міжпарламенцкага дыялогу.

Выбары, якія маюць адбыцца, у многім вызначаюць асноўныя прыярытэты работы ў выбарчых акругах. Перш за ўсё нельга зніжаць увагу да работы са зваротамі грамадзян.

Трэба працягваць адкрыты грамадскі дыялог. Людзі павінны з першых вуснаў атрымліваць інфармацыю аб мерах, якія прымаюцца ў краіне для захавання суверэнітэту, гарантавання бяспекі і паступальнага сацыяльна-эканамічнага развіцця. Асаблівы акцэнт трэба зрабіць на пытаннях падрыхтоўкі да правядзення Усебеларускага народнага сходу і абмеркавання праекта Канцэпцыі нацыянальнай бяспекі.

Вялікі патэнцыял у плане падтрымання народнага адзінства змяшчаюць мерапрыемствы, якія праводзяцца ў рамках Года міру і стваральнай працы. Важна развіваць сістэму патрыятычнага выхавання моладзі, садзейнічаць захаванню гістарычнай памяці, культурнай і духоўнай спадчыны Беларусі.